

Булінг (англ. bullying - цькування) – цілеспрямоване застосування психологічного, фізичного, економічного або сексуального насильства для завдання шкоди або приниження іншої людини, найчастіше дитини чи підлітка.

У випадку кібербулінгу така деструктивна поведінка реалізується кривдником/кривдницею з використанням засобів електронного зв'язку (інтернет, соціальні мережі, мобільні телефони тощо).

Систематичне цькування може спричинити серйозні психологічні наслідки, включаючи тривожність, зниження самооцінки, проблеми зі сном, депресію тощо.

Основні види кібербулінгу:

- систематичні погрози, в тому числі у месенджерах та соціальних мережах (часто анонімні);
- цілеспрямований злам облікових записів жертви для подальшого використання отриманої особистої інформації для шантажу або морального насильства;
- сталкінг (від англ. stalking – переслідування) – небажана нав'язлива увага до людини, що може проявлятися, зокрема, у відстежуванні жертви та її онлайн-активності, погрозах та залякуванні;
- хепі слепінг (від англ. happy slapping – «радісне побиття») – насильницькі дії щодо людини під запис з можливим подальшим розміщенням в інтернеті або поширенням таких записів серед знайомих постраждалої особи;
- розповсюдження принизливої, інтимної або неправдивої інформації або інтернет-контенту про жертву;
- умисне розміщення провокативних повідомлень для розпалювання конфліктів між учасниками онлайн-спільнот;
- грумінг (від англ. grooming – залицяння) — це встановлення дорослими довірливих стосунків з неповнолітніми, в тому числі через інтернет, для подальшого вступу з ними в інтимний зв'язок, вчинення сексуального насильства, шантажування або залякування.

Відповідальність

Стаття **173-4** Кодексу України про адміністративні правопорушення передбачає покарання за цькування учасників освітнього процесу у вигляді накладення штрафу до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або до шістдесяти годин громадських робіт.

У разі, якщо психологічне, фізичне, економічне, сексуальне насильство застосувала малолітня або неповнолітня особа віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років, то покарання накладається на її батьків або осіб, які їх замінюють.

Неповідомлення керівником закладу освіти поліцейських про випадки булінгу учасника освітнього процесу тягне за собою накладення штрафу у розмірі до ста

неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або до одного місяця виправних робіт з відрахуванням до двадцяти процентів заробітку.

Якщо ж кривдник/ця, зокрема, шляхом жорстокого поводження, шантажу, систематичного приниження людської гідності або протиправного примусу до небажаних дій, довів жертву до самогубства або замаху до нього, то такі дії передбачають відповідальність за **ст. 120** (Доведення до самогубства) Кримінального кодексу України. Санкція статті передбачає до 10 років позбавлення волі.

Особі, яка попередньо зламала акаунти жертви для отримання особистої інформації, окрім покарання за булінг, загрожує покарання за **ст. 361** (Несанкціоноване втручання в роботу інформаційних (автоматизованих), електронних комунікаційних, інформаційно-комунікаційних систем, електронних комунікаційних мереж) Кримінального кодексу України.

Кіберполіція України інформує про небезпеку вербування російськими спецслужбами

Поради для підлітків:

- Будьте обачними з незнайомцями в інтернеті, не діліться з ними особистою інформацією;
- Розповідайте дорослим про нові онлайн-знайомства;
- Уникайте відвідування інтернет-ресурсів із сумнівним вмістом;
- Передусім використовуйте офіційні ресурси для отримання та перевірки інформації;
- При отриманні пропозицій скоєння диверсій за гроші – повідомте поліцію за номером 102 або заповніть форму зворотного зв'язку на сайті кіберполіції.

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Вказані злочини можуть бути кваліфіковані відповідно до низки статей Кримінального кодексу України, за які передбачені суворі покарання — до довічного позбавлення волі, зокрема, за статтями:

- ст. 111 (Державна зрада), карається позбавленням волі на строк п'ятнадцять років або довічним позбавленням волі, з конфіскацією майна;
 - ст. 113 (Диверсія, вчинена в умовах воєнного стану), карається позбавленням волі на строк п'ятнадцять років або довічним позбавленням волі, з конфіскацією майна;
 - ч. 2 ст. 194 (Умисне знищення або пошкодження майна), карається до десяти років позбавлення волі;
- та інші.

Нагадуємо, що згідно ч. 3 ст. 111 ККУ, громадяни України, які на виконання злочинного завдання іноземної держави не вчинили ніяких дій і добровільно повідомили органам державної влади України про свій зв'язок з ними та про отримане завдання, звільняються від кримінальної відповідальності.

Джерело:

<https://npu.gov.ua/news/verbuвання-pidlitkiv-vorohom-dlia-skoiennia-dyversii-kiber-politsiia-poperedzhaie-pro-nebezpeku-v-interneti>